SVOBODA **СВОБОДА**
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI. No. 151. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 11, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 11-го СЕРПНЯ 1989 Ч. 151. РІК XCVI

ЗВЕРНЕННЯ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА, УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ КООРДИНАЦІЙНОЇ РАДИ ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В ЗСА З ПРИВОДУ 175-РІЧЧЯ НАРОДЖЕННЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА ТА 25-РІЧЧЯ ЗДВИГНЕННЯ ЙОМУ ПАМ'ЯТНИКА У ВАШІНҐТОНІ

Українська Громадо!

В цьому році сповнилося 175-річчя від дня народження Тараса Шевченка, духового батька й пророка українського народу, якому ми 25 років тому здвигнули великий пам'ятник у Вашінґтоні, столиці нашого перебування та столиці вільного світу.

Постав цей пам'ятник заходами УККА і Крайового Комітету Будови Пам'ятника Шевченкові та півмільйоновим коштом десяток тисяч наших громадян за активною, повною зрозуміння величі Шевченка, згодою й допомогою чотирьох президентів ЗСА, Трумана, Айзенгавера, Кеннеді й Джансона. Президент Айзенгавер підписав закон про здвигнення пам'ятника й особисто його відкрив, а президент Кеннеді записав в історію Тараса Шевченка і його пам'ятника такі незабутні слова:

„Я радий додати свій голос до тих, які вшановують великого українського поета Тараса Шевченка. Ми звеличуємо його за його багатий вклад у культуру не лише України, яку він так любив й так вимовно оспівав, але й цілого світу. Його труд є шляхетною частиною нашої історичної спадщини".

Шевченко вчасно усвідомив своє національне післанництво та відповідальність за долю свого народу, як за свого життя, так і після нього.

„А ти, моя Україно,
Безталанна вдово,
Я до тебе літатиму
З хмари на розмову,
На розмову тиху, сумну,
На раду з тобою".

І досі він зпозасвіту додержує дане слово. І веде розмову з Україною. З цією, що на „рідній, не своїй землі" і цією, що не зі своєї волі розбрилась по цілому світі.

У Шевченкові дні ми продовжуємо уже вікову розмову з Шевченком, щоб поглянути в прозоре плесо завжди свіжого Шевченкового генія і щоб черпнути з нього, як шоломом води з Дону, міці духа й сили розуму на дальші роки і сторіччя нашого походу для здійснення Шевченкових заповітів, щоб діждатись свого Вашінґтона.

Посталий 25 років тому у місті Вашінґтоні пам'ятник Тарасові це наш мостовий прицілок, з якого йдемо походом на Захід, щоб здобути його прихильність для Шевченкового слова.

У тіні того пам'ятника ми й ведемо заповіджену Шевченком розмову й наново присвячуємо себе Шевченкові.

Особливо треба нам це виконати соборно в цім великім подвійнім Шевченковім році.

Цьогорічне загальне соборне крайове відзначення обох Шевченківських роковин відбудеться у Вашінґтоні в суботу, 7-го жовтня 1989 року в саме полудне під пам'ятником, а опісля о год. 3-ій по полудні відбудеться святковий концерт. Точніші інформації будуть подані згодом.

(Закінчення на стор. 4)

У Львові святкували річницю початку мітинґів

Львів (УЦІС). — 13-го червня у Львові святкували річницю початку львівських мітинґів.

„За рік ми зробили крок від створення товариства української мови до національної символіки. За наступний рік ми повинні зробити крок від національної символіки до української держави", — сказав Михайло Горинь.

13-го червня 1988 року мали відбутися установчі збори Товариства Української Мови. Але люди бачили закритий інститут будівельників і влаштували мітинґ біля пам'ятника Іванові Франкові. Тому день 13-го червня вважається днем початку львівських мітингів.

13-го червня 1989 року відбувся стихійний мітинг і демонстрація, ніким не готовані. Біля 2-3 тисяч осіб зібралися біля клюбу будівельників, звідти пішли по всіх місцях, де відбувалися по Львові мітинги. До них приєднувалися люди. Йшли з прапорами, виголошували патріотичні гасла.

Біля пам'ятника Франкові відбувся стихійний мітинґ, де виступив, зокрема, Іван Романичук, що розповів про працю Товариства Української Мови, далі виступили М. Горинь та інші промовці. Відтак люди пішли до площі біля Успенського собору.

Демонстрація завершилася біля того місця в центрі міста, де львів'янам хочуть бачити пам'ятник Шевченкові. Ця демонстрація завершилася мітинґом.

ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ В КЕРГОНКСОНІ

Кергонксон, Н.Й. В неділю, 20-го серпня ц.р., Окружна Управа СУА Ню Йорку влаштовує на Союзівці День Союзянки. Місцевий 89-ий Відділ СУА запрошує всіх союзянок і приятелів на полуденок в год. 11:30 в церковній залі. Після полуденка проситься гостей на залю „Веселки" на льотерію, де можна буде також набути цікаві видання СУА. Мистецька програма в год. 2-ій по полудні.

Д-р М. Мушинка відвідує ЗСА

Ню Йорк (я.п.). — На запрошення Наукового Товариства ім. Шевченка прибув до Америки, разом із дружиною, відомий український науковець-етнограф, колишній доцент Пряшівського університету, д-р Микола Мушинка.

Метою поїздки є познайомитися з культурними осередками тутешньої української громади, зокрема з її науковими центрами, та відвідати Митрополита Мстислава і центр Української Православної Церкви у Бавнд Бруку. Не менш важною причиною його подорожі є потреба наладнати співпрацю із редакціями Енциклопедії Українознавства, як англомовної, так і україномовної Енциклопедії Діяспори, яку започаткувало НТШ минулого року під кермою проф. Василя Маркуся.

Згідно із пляном, який в потребі може бути змінений д-р Мушинка прибуде до Чикаґо 11-го серпня ц.р., де побуде два дні, і 13-го серпня відлетить до Ню Йорку, звідки 15-го серпня відвідає Бавнд Брук, а 16-го оселю Українського Братського Союзу у Глен Спей. Четвер і п'ятницю, 17-го і 18-го серпня, переведуть гості на Союзівці, оселі Українського Народного Союзу, де в четвер вечором відбудеться доповідь д-ра Мушинки на тему „Українське культурне життя в межах Чехо-Словаччини". Із Союзівки гості від'їдуть до Філядельфії.

Д-ра Мушинку супроводжує в його поїздці д-р Василь Маркусь, професор Лойола університету в Чикаго й голова Історичної секції НТШ та редактор Енциклопедії Української Діяспори. Проф. Маркусь саме повернувся з поїздки довкруги світу, яка включала й Австрію. Метою подорожі були відвідини українських поселень та підготова редакційного апарату для виготування згаданої Енциклопедії Української Діяспори, заплянованої на п'ять томів. Д-р Маркусь може подати цікаві спостереження із своєї поїздки.

НТШ запрошує українське громадянство на зустрічі із цікавами й багатими в досвід громадянами, зокрема з д-ром Мушинкою, з яким оце вперше воно має змогу познайомитися. Згадати б ще, що він є автором низки цінних наукових праць, а останньо появилася друком його цінна монографія про В. Гнатюка та стаття в збірнику „Лемківщина".

З'ЇЗД СТАНИСЛАВІВЩИНИ

Союзівка. Тут від п'ятниці до неділі, 8-го до 10-го вересня, проходитиме 7-ий З'їзд станиславівщини, в якому візьмуть участь колишні жителі цього реґіону із ЗСА, Канади та інших країн. Центральний комітет інформує, що приїдуть на з'їзд станиславівці з України і Польщі.

СОЮЗОВИЙ ДЕНЬ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — Окружний Комітет Українського Народного Союзу влаштовує в неділю, 20-го серпня ц.р., на посілості УСОсередку „Тризуб" у Горшам, Па., Союзовий День-пікнік для відзначення 95-річчя УНСоюзу. Початок о год. 1:30 по полудні, а в програмі дня передбачена цікава мистецька частина з виступом ансамблю пісні і танку „Казка", бандуриста з Каліфорнії Романа Рітачки, відзначення заслужених союзовців, як також і забава при звуках оркестри „Карпати".

Жінку обрано провідником кадетського корпусу

Вест Пойнт, Н. Й. Тринадцять років тому зроблено нечуваний досі в історії військових традицій ЗСА крок, коли до Військової академії допущено першу жінку.

К.Бейкер.

В цьому році ще одна нечувана досі подія заіснувала у престижевій та відомій Військовій академії у Вест Пойнті, бо на першого капітана кадетського корпусу обрано 20-ти літню Крістін Бейкер. Вона є першою жінкою, яку обрано на цей найвищий кадетський пост академії. Не зважаючи на те, що Вест Пойнт у 1976 році допустив жінок, вони становлять тільки 10 відсотків студентського кадетського корпусу академії. Деякі з жінок в академії твердять, що хоча жіноцтво всеціло увійшло в академічне життя школи, то все таки відчувається й досі обурення зі сторони кадетів-мужчин і мужеського персоналу академії.

Полковник Джеймс Готорн, речник Військової академії, заявив кореспондентам, що „серед кадетів є ще багато недовір'я до питання жінок у Військовій академії, зокрема зі сторони давніших випускників академії, то й вибір жінки першим капітаном кадетського корпусу для деяких не є легким до сприйняття". В загальному реакція цілого кадетського корпусу цієї 197-літньої академії на цей вибір ваґалась поміж легким недовір'ям зі сторони кадетів-мужчин і здивуванням зі сторони кадетів-жінок. Начальник Вест Пойнту ген. Дейв Памер на запити кореспондентів дуже влучно відповів: „Вона цю позицію зайняла не тому, що вона жінка, але тому, що виказалася найкращою в процесі вибору".

Крістін Бейкер не виглядала спеціяльно здивована вибором, але радше сприйняла це як цілком звичайне явище. А на різнородні запитання зі сторони засобів масової інформації відповіла, що вона є собі звичайнісіньким „військовим дітлахом", що народилася і виростала серед військового оточення, де тільки мав призначення її батько, тепер полковник Роберт Бейкер. Одначе будучи одною з передових в академічних осягах і не останньою серед атлетів, можна припускати, що її вибів був оцертий саме на цих її осягах. Як твердять її зверхники, вийшла Крістін переможцем завдяки своєму провідницькому хистові та виявові віри у свої власні сили. Сама вона заявила: „Людина повинна мати самопевність, бо коли ви сумніваєтесь у своїх спроможностях, то й інші починають сумніватися у вас".

ЕСТОНІЯ СХВАЛИЛА НОВИЙ ЗАКОН

Таллін, Естонія. Естонський парлямент схвалив перший у Совєтському Союзі закон, що вимагатиме від кандидатів і управлених до голосування доказу постійного мешканця країни. Цей закон є одним із ряду відважних законодавчих потягнень цієї республіки, яка старається здобути автономію від СССР, не зважаючи на погрози відновлення страйків неестономовними жителями країни. Деякі робітники транспорту вже вийшли на страйк.

Згаданий закон одобрений майже одноголосно і в ньому пропонується, що людина мусить мешкати найменше два роки у виборчій окрузі або п'ять років в Естонії, щоб мати право голосувати, а кандидати мусять проживати в окрузі щонайменше п'ять років або 10 в республіці, щоб могти кандидувати.

„Нам вже остогидли повчання тих, що сюди приїздять та кажуть, як нам правити своєю країною та що робити з нашою землею", заявив Тіт Маде, естонський депутат до всесоюзного парляменту. „Рішення про Естонію повинні робити естонці. Нашою остаточною метою є закон, котрий встановив би естонське громадянство але до того часу люди, що голосують, повинні б тут проживати бодай кілька років і розуміти Естонію".

Покищо не відомо, як багато людей будуть заторкнені цим новим законом, бо ці нові правила відносяться початково до виборів міських і окружних рад, що мають відбутися ще цього року, хоча естонці сподіються, що в майбутньому вони будуть застосовані й у виборах до парляменту республіки. Цей закон схвалено в парляменті Естонії голосами 191 до 49.

Це потягнення естонського парляменту відкидає роками пропаговану концепцію, що Совєтський Союз це „спільний дім" для всіх совєтських громадян, і в свою чергу наближає цю агресивну республіку один крок ближче до її головної мети унезалежнити себе політично, економічно і культурно.

В дні таких ваґомих рішень естонці зовсім не турбуються страйкуванням російськомовної меншини і твердять, що це не матиме жодного впливу на економіку країни.

Українці в Арґентині є вдячні за підтримку земляків

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О. Кузьмович). Це вже не перший раз ми маємо нагоду розмовляти з відомим молодим громадським діячем з Арґентини, Яремою Тавридським, що знову коротко перебуває на Північно-американському континенті. Знаючи добре з преси про невідрадну економічну ситуацію в тій країні, наше перше питання як це вплинуло на українське життя. На думку Я. Тавридського величезна інфляція, що виносить тепер майже 5,000 відсотка на рік, доволі негативно вплинула на громадську активність української спільноти, яка в більшості складається із робітників. Ясно, що коли немає економічного забезпечення родини, всі думки та ціла енергія спрямовані лише в тому одному напрямі.

Але, каже Я.Тавридський ми тримаємося і це почасти завдяки моральній та матеріяльній підтримці наших братів в ЗСА і Канаді. Ось тепер я саме повезу до Арґентини радісну вістку, що в листопаді ц.р. відвідає нас голова СКВУ Юрій Шимко. Напевно це буде новим застриком для нашої цілої громади.

Українська церква в Буенос Айресі, рисунок Р.Ільницького.

Як розповідає нам гість з Арґентини, який, до речі, є постійним дописувачем, найстаршого щоденника, в Буенос Айрес „Ля Пренса" він везе зі собою тепер фільм „Жнива розпачу" про Великий голод в Україні, який вже широко відомий в англомовному світі, як і в Европі. В найближчому часі розповідь буде перекладена на еспанську мову і тим знайде дорогу до цілого еспаномовного світу в Південній Америці. У виконанні цього завдання допомагають фінансово канадські чинники і Товариство Українських Високошкільників Арґентини, в якому Я. Тавридський є дуже активний. Від нього довідуємося, що ТУВА головою якого є інж. Юрій Іваник, зорганізувало українську виставку книжок на великій арґентинській книжковій виставі, що відбувається кожного року у квітні. Українську кімнату відвідало приблизно 30, 000 осіб і було продано біля 500 книжок українською і еспанською мовами. Поруч із книжками, виставлено журнали,народну ношу, Біблії, а кімната була прикрашена портретом Т. Шев-

(Закінчення на стор. 4)

В АМЕРИЦІ

ДЕМОКРАТИ В КОНҐРЕСІ ЗСА попередили, що компроміс про допомогу нікараґуанським повстанцям з Адміністрацією президента Джорджа Буша може цього року бути анульованим, якщо Уряд ЗСА не підтримає договору підписаного п'ятьма президентами країн Центральної Америки. Члени Конґресу з обидвох партій погоджуються, що договір підписаний в Гондурасі, всупереч бажанням ЗСА причиниться до того, що справа допомоги повстанцям Нікараґуа стане знову політичним м'ячиком у Вашінґтоні після чотиримісячної перерви. Покищо запевнення є тільки зі сторони самих провідників контрас, які твердять, що повстанці не складуть зброї тільки за обіцянки президента Нікараґуа Даніеля Ортеґи. Заки вони складуть зброю, вони хочуть мати з ним переговори в справі демобілізації та запевнення демократизації в Нікараґуа. А Уряд президента Дж. Буша також тепер не має на меті допомагати у роззброєнні контрас чи переконувати їх повертатися в Нікараґуа.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ ЗСА Джиммі Картер погодився бути провідником міжнародної делеґації, яка мала б приглядатися і контролювати вибори у Нікараґуа в лютому 1990 року. Виявляється, що запрошення наспіли, як і від сандіністського уряду, так і від провідників опозиції, а в обидвох випадках запевняється беззастережний доступ до всіх аспектів виборчого процесу.

ОФІЦІЙНІ ЧИНОВНИКИ Департаментів торгівлі та сільського господарства заявили, що представники ЗСА і СССР вже в грудні ц.р. розпічнуть переговори про продаж збіжжя. Клейтон Ютер, секретар Департаменту сільського господарства, сказав: „Це має змисл домовлятся зі Совєтським Союзом про продаж збіжжя, бо їм потрібно сталого постачальника збіжжя, а ми маємо збіжжя на продаж". Він також додав, що довготерміновий договір допоможе устабілізувати торговельні зв'язки поміж ЗСА і СССР з надією, що це послужить як механізм для додаткового продажу. Згідно з повідомленням секретаря Департаменту сільського господарства і Карлі Гіллс, представника торгівлі ЗСА, зазначується, що преліпмінарні переговори повинні б розпочатися 4-го грудня ц.р. в Москві.

У ВІВТОРОК, 8—ГО СЕРПНЯ Ц.Р. з летунської бази у Кейп Канаверал на Фльориді бездоганно вилетіла у космічні простори найстарша в країні міжпростірна ракета „Колюмбія" з невідомими секретними військовими завданнями, що, як догадуються цивільні знавці,матиме до діла зі запущенням нового фоторозвідчого сателіта. Офіційно все, що стосується цього полету має бути секретним, включно з напрямком ракети та її обладунком. Одначе деякі аналітики твердять, що сателіт, про який йде мова, є першим з нової ґенерації сателітів типу КГ-12, тобто більйоновою розвідчою машиною, яка обіцяє в майбутньому значно посилити спроможність ЗСА перевіряти всякого роду угоди і контролювати договори щодо роззброєння.

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМ Бюра перепису населення, майже половина населення Америки живе у 37-ох великих містах країни, та що дев'ять десятих зросту населення також приписується великим містам ЗСА. Це звідомлення підтверджує тенденції, що розпочалися в 1930-их роках з приходом великої депресії, коли велика частина населення зі сільськогосподарських околиць переселилася до великих міст із-за ради заробітку.

У СВІТІ

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ визнав повноваження міжнародних судів зі сімох пунктів, які передбачають заходи і умови покарання для повітряних піратів і контрабандистів наркотиками. П'ять з цих пунктів, що стосуються повітряного піратства, диверсій і тероризму, вимагають віддати злочинців до суду або видати їх для суду в країну, стосовно до якої вони вчинили злочин. Останні два пункти передбачають конфіскацію майна кораблів, що перевозять наркотики, і віддачу до суду або видачу контрабандистів і торгівців наркотиків. Понад 40 років Совєтський Союз відмовлявся визнавати рішення міжнародних судів і не підчинявся їм.

АНГЛОМОВНА ГАЗЕТА „Теґран Таймс" повідомила, що Іран готовий сприяти звільненню захоплених у Ливані американців, якщо Вашінґтон погодиться повернути іранські активи, заморожені у 1979 році після захоплення у полон персоналу амбасади ЗСА в Теґрані. Крім заморожених іранських вкладів, Вашінґтон відмовився відправляти Теґранові військову техніку, куплену ще за шаха. Іран твердить, що разом з відсотками ЗСА винні йому 12 біл. дол. Іранський державний діяч, якого цитує газета, зробив застереження, що Теґран не мав найменшого відношення до захоплення закладників в Ливані, однак він користується в тій країні „духовним впливом" і тому може сприяти звільненню викрадених. Іранський президент Гашем Рафсанджані також заявив недавно, що Теґран готовий сприяти у звільненні західніх закладників, захоплених проіранськими терористами в Ливані. Однак в іранському керівництві існує й інша фракція, яка настоює на продовженні антизахіднього курсу і закликає проіранські організації в Ливані і далі „вести боротьбу зі З'єднаними Стейтами". З офіційною відповіддю у Вашінґтоні перед кореспондентами виступив пресовий секретар Білого Дому Марлин Фіцвотер, заявляючи: „Наше становище є таке ж, як було досі, тобто, що ми не погоджуємося, щоби справу закладників утотожнювати із справою заморожених іранських вкладів в американських банках. Це входить до складу нашої політики: не торгувати зброєю, грішми або чимось іншим за закладників, тобто не платити викупу терористам за закладників".

МІНІСТЕР ОБОРОНИ ІЗРАЇЛЯ Їцак Рабін заявив, що уряд країни відкинув пропозицію ООН, зроблену заступником генерального секретаря цієї міжнародної організації Марраком Ґуллінґом, про те, щоб Ізраїль звільнив шейха Обейда як „жест доброї волі". М. Ґуллінґ, який завершив тижневу візиту на Близький Схід, вів переговори з Ї. Рабіном протягом години. „Я хотів би підкреслити, — сказав пізніше Ґуллінґ на пресовій конференції, що викрадення шейха Обейда не сприяло ліквідації кризи. Я вважаю, що шейх повинен бути звільнений". „Цього не станеться, — заявив на іншій пресовій конференції міністер оборони Ізраїля, — поки не буде досягнуто угоди про звільнення трьох ізраїльтян і 16 західніх закладників".

ПРОВІДНА ГРУПА мадярської політичної опозиції критикувала участь Мадярщини у нападі військ Варшавського Пакту на Чехо-Словаччину у серпні 1968 року. Танки країн „соціялістичної співдружности" на чолі зі Совєтським Союзом поклали тоді кінець зусиллям, спрямованим Чехо-Словаччиною на здійснення реформ, аналогічних політичним і економічним змінам, які проводить нині СССР. В опублікованому опозицією комунікаті сказано, що Мадярщина несе відповідальність за участь своєї армії в цій ганебній акції. „Ми з впевненістю можемо сказати, що переважна більшість наших співгромадян ніколи не погодилася б на придушення Празької весни, але тоді ми не мали можливости протестувати відкрито".

ТРЕТІЙ ДЕНЬ ПІДРЯД на афганську столицю падають ракети. Одна з них попала в кабульський ринок і підпалила його, а друга — в „Континенталь", єдиний у місті готель для чужинців. В понеділок у місті вибухнуло не менш як 40 ракет. Лікарі місцевих шпиталів повідомили, що загинуло 10 осіб і 25 були поранені. Речник міністерства закордонних справ Афганістану Мохаммед Набі заявив, що муджагедіни обстрілювали „Континенталь", думаючи, що там буде міністер закордонних справ Едуард Шеварднадзе. Він прилетів у Кабуль в неділю рано, двічі зустрічався з президентом Наджібуллою і відлетів у Москву пізно увечорі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Два табори жінок і політика

Рішення Верховного Суду у червні цього року, яке значно обмежило можливість переводити аборти на публічний кошт і без уваги на конечність такого лікарського забігу, та передача Верховним Судом стейтам права леґального оформлення цієї проблеми відбилося голосним відгомоном у американському жіночому світі. Коли вже й раніше американські жінки, безпосередньо зацікавлені цією справою, ділилися на табір з гаслом „Право вибору" і на табір із гаслом „Рятуймо життя", то тепер американські жінки заметушились, щоб впливати на персональний склад стейтових асамблей. Першим неначе пробним тереном такої небувалої дотепер політичної кампанії стає Каліфорнія і то в окрузі традиційно республіканській. Постала жіноча організація Каліфорнійська ліґа для дії за право абортів. Ця організація, мабуть, активніша й більш аґресивна, як Каліфорнійська медична асоціяція для боротьби за право до життя. Названа вище організація жінок, що бореться за необмежене право кожної вагітної жінки рішати про долю небажаної дитини, розсилає усім кандидатам до асамблеї квестіонар із запитами, як даний кандидат ставиться до проблеми абортів. Це делікатний, але але прозорий шантаж, мовляв, якщо даний кандидат не рішиться підтримувати в асамблеї жіноче „право вибору", то він мусить рахуватися з ворожою кампанією проти його кандидатури. Ясно, що йдеться не тільки про голос жінки, а й про її вплив на свого мужа та інших членів родини з активним правом голосування.

Друга жіноча організація — консервативних жінок, які солідаризуються із становищем Церкви, ворожої у принципі жіночим абортам, намагається аґітувати й собі та паралізувати аґітаційні заходи суперницького табору. Це можна би назвати „бурею у склянці води", або легковажно ставитися до внутрішньо-жіночої мишедраківки, якби не загроза, що вся громадсько-політична атмосфера може бути затруєна. Бо ось в обширному дописі з Каліфорнії у „Ню Йорк Таймсі" з 7-го серпня ц.р. наведено заяву однієї жіночої діячки, яка вважає, що найближчі вибори до стейтової асамблеї повинні стати неначе референдум у справі абортів. Іншими словами, ця проблема повинна відсунути на задній плян всі інші політичні, культурні й соціяльно-економічні проблеми. Якщо активізм каліфорнійських жінок перекинувся би на терен усіх стейтів, то може статися таке, що у найближчих виборах до Конґресу (щодва роки) і в найближчих президентських виборах (щочотири роки) — всі інші національно-державні проблеми, внутрішньої і закордонної політики будуть затьмарені однією проблемою — жіночих абортів. Проблема важка і болюча. Вона заторкує щастя і долю родин, вона особливо складна, коли йдеться про масовість абортів малолітніх дівчат, ще учениць середніх шкіл. Це проблема тісно пов'язана з сучасною революцією у світі поглядів на мораль і етику. Соціологи, педагоги, духовники, лікарі і правники ламають собі голови, як протидіяти цьому злу і як розв'язати цю проблему. Але ж вона таки не єдина і для нації та для держави не найважливіша.

Тому не дивно, що появилися вже дуже поважні голоси критики на адресу Верховного Суду, який, мовляв, хотів спекатися клопоту і невдоволення і перекинув тягар відповідальности на стейти. Але й оборонці Верховного Суду мають логічний арґумент: Верховний Суд покликаний для інтерпретації Конституції, — а що в американській Конституції не згадується такої життєвої проблеми, то й окремі члени Верховного Суду мусять керуватися не тільки суто-правничими критеріями, але й життєвими та голосувати згідно з власним світоглядом. Лібералізм сприяє жіночому гаслові „право вибору", — консерватизм перечить. Але це така проблема, якої не вирішує партійна приналежність. Є чимало членів Демократичної партії, які схиляються до консерватизму (особливо у південних стейтах ЗСА) і чимало членів Республіканської партії які признають жінкам „право вибору". У підході до проблеми абортів деякі аспекти визнані всіма сторонами: Коли жінка знасилувана, коли порід грозить їй каліцтвом або й смертю, коли йдеться про рятування життя вагітної жінки — всі погоджуються на гасло „право вибору". Але, коли йдеться про фінансування абортів з публічних фондів і коли дана жінка вже кількакратно повторювала процедуру абортів на публічний кошт — це справа зовсім інша.

Ніяке голосування цієї проблеми не вирішить. Аґресивність жіночих організацій в обороні „права вибору" може вдарити по них бумеранґом, викликавши в найширших колах народу неприхильну реакцію.

Наталя Осока

ДВА ПОГЛЯДИ НА ПРАВО ІСНУВАННЯ УКЦЕРКВИ

Про те, що українські греко-католики вже протягом чотирьох місяців, чергуючись, проводять голодівки і молитви на вулицях Москви, домагаючись узаконення Української Католицької Церкви, повідомлялося в нашій газеті багато разів. А в „Свободі" ч. 118 з 24-го червня була інформація про те, що тижневик „Московскіє Новості" помістив фотографію і замітку як і чому моляться українські католики на вулицях Москви.

Митрополит Київський і Галицький Філарет у зв'язку з цим надіслав головному редакторові тижневика „Московскіє Новості" листа, в якому твердить, що опублікована 11-го червня замітка про українських католиків „вводить читачів в оману, представляючи греко-католиків 'жертвами сталінських репресій' та жертвами сваволля місцевих властей..." Тому Митрополит Філарет вирішив просвітити головного редактора і його читачів, подавши свою інтерпретацію всього, що стосується УКЦ.

„Греко-католицької східнього обряду (або уніятської) Церкви на Україні нема вже більше сорока років, — пише Митрополит Філарет. — Її самоліквідація почалась в березні 1946 року на церковному Соборі в м. Львові, коли єпископи, священики і представники мирян оголосили про анулювання унії, накинутої вірним у 1596 році в Бресті. Рішення львівського Собору підтримала переважна більшість греко-католиків і майже всі парафії цього регіону возз'єдналися з Російською Православною Церквою, котра була заснована ще тисячу літ тому серед східніх слов'ян Київської Руси".

Далі Митрополит Філарет пише, що цей акт був викликаний зовсім „не сталінськими репресіями, котрі ми всі засуджуємо, а тим, що штучно створена на території захоплених земель України й Білорусії уніятська церква віджила своє... і почала занепадати". А ще тому, що вірні в цьому „неприродному поєднанні" вбачали джерело національного, соціяльного і релігійного пригнічення. Бо, мовляв, ієрархи греко-католики геть себе скомпромітували в очах вірних під час Другої світової війни, співпрацюючи з фашистським режимом і бандерівцями. А тепер, продовжує Філарет, невеличка група уніятів, підбурювана націоналістами з-за кордону, домагаються не просто легального статусу для їхньої Церкви, а хочуть „відірвати" від Російської Православної Церкви тисячі парафій, мільйони вірних. „Мало того, вони вже задумали відкрити уніятську парафію в Києві — столиці України". В цих діях Філаретові вбачається „не боротьба за релігійну свободу, а релігійна аґресія". Вони вживають заходів для реанімації унії, але головна їхня мета — створення „національної Церкви" на противагу православній. „Націоналістично настроєні елементи прагнуть відірвати українців від єдинокровних братів росіян. Керівники УКЦ на Заході не приховують, що головна мета їхньої боротьби — домагатися виходу України зі складу СССР. В цьому їх підтримують і місцеві націоналісти". Не важко побачити, що відновлення УКЦ „приведе до релігійної і політичної боротьби, до роз'єднання народів. Найбільш переконливим доказом цьому є сама історія України... Адже це блюзнірство — перетворювати святу справу спілкування людської душі з Богом на знаряддя політичної боротьби!", — вигукує Митрополит Філарет, не помічаючи, що сказав це сам про себе. На закінчення свого листа твердив, що українські католики не піддаються „ніяким репресіям", що вони можуть молитися в римо-католицьких костьолах або в православних церквах.

Цей лист екзарха України Митрополита Київського і Галицького Філарета опублікований знову ж таки в тижневику „Московскіє Новості" з 30-го липня, а поряд з ним опубліковано коментар науковця з Інституту ЗСА і Канади АН СССР Сергія Філатова, з якого видно наскільки неправдиві твердження Митрополита Філарета про самоліквідацію УКЦ.

„В XVI столітті на українських і білоруських землях, — пише С. Філатов, — які були під Польщею, виникла ідея поєднання православія з католицизмом (союз, унія) зі збереженням більшости православних обрядів. Брестська унія була проголошена у 1596 році. Спочатку до унії зганяли силою, але поступово вона вкоренилася серед частини українців і стала для них традиційною".

Львівський Собор 1946 року досі є предметом суперечок і протиріч, розповідає автор. Протягом багатьох років у Совєтському Союзі не визнавали фактів репресій проти Церкви і віруючих. Нав'язувалась думка, що число церков зменшується тому, що відмирає релігія. Тепер правда про переслідування православних, мусулман, баптистів визнається, але репресії щодо уніятів залишаються 'білою плямою'.

Вважається, що львівський Собор 1946 року сам прийняв рішення про ліквідацію Брестської церковної унії. Насправді ж розгром уніятської Церкви був здійснений за раніше виробленими зразками: приблизно так 'тихоновців' у 20-30 роки замінили 'оновленцями'... Львівський Собор був організований не єпископатом, а 'ініціятивною групою'. Хоч багато священиків і єпископів-уніятів в той час були ув'язнені, 'ініціятивники' не змогли заручитися підтримкою значної частини вірних і духовенства... Це був особистий вибір священика Гавриїла Костельника і його однодумців, а не всієї уніятської Церкви. Багато вірних не прийняли об'єднання з Російською Православною Церквою, віддавши перевагу арештам, таборам, засланню.

Не зважаючи на всі переслідування, ліквідувати унію фактично, а не на папері, так і не вдалося. Західні експерти з питань релігій вважають, що тепер в уніятів є п'ять єпископів, сотні священиків, два монашеських ордени і близько 4,000 000 вірних.

В умовах правової держа-

(Закінчення на стор. 4)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ
Редаґує Лев Яцкевич

Ґутенберґ „на продаж"

Під таким заголовком появилася нещодавно нотатка в журналі „Тайм" про першу друковану Біблію, яку надрукував в 1454 році Йоган Ґутенберґ, в німецькому місті Майнці, коло Франфурту. Й. Ґутенберґ (1400-1468) був винахідником книгодруку, яке простелило шлях небувалому розвиткові науки та знання в цілому світі. Щоб завершити публікацію своєї історичної Біблії, він мусів провести цілу низку дослідів та експериментів, які із-за нестачі готівки, призвели його до численних боргів та судових процесів.

Не зважаючи на те, він витратив два роки часу на запроєктування та виготовлення 46,000 друкарських черенок та символів, в ґотицькому та римському стилях, з яких перші він вжив на друкування своєї історичної Біблії.

Ця Біблія появилася в тиражі 150 примірників, з яких 115 було надруковавих на бездеревному папері, а 35 на перґаменті. Ціна однієї Біблії (в двох томах) дорівнювалася 20 більдерам, що на наші сучасні гроші становить приблизно 1,000 дол.

На жаль, сам винахідник друкування та творець перших модерних, рухомих шрифтів, не мав з цього писання жодної матеріяльної користи, бо у висліді судового процесу, його доцьогочасний фінансовий півпомагач. Йоган Фуст перебрав на власність, за несплачений Ґутенберґом борг у висоті 800 більдерів, цілу його друкарню та цілий наклад новонадрукованої Біблії. Hic transit gloria mundi! (так проходить слава світу).

Під сучасну пору нараховують у світі 48, частинно здекомплетованих, примірників цієї історичної Біблії, в тому декілька примірників має находитися на терені міста Ню Йорку, в ЗСА.

Один примірник Біблії купив в 1970 році Ганс Кравз, торговець рідкісних книжок, який виставив її на продаж, за ціну 2,5 мільйона дол. Дві Біблії виставлені на продаж у загальній Теологічній семінарії, а одна причалила до бібліотеки Карла Пфоригаймера. Ці обидві інституції були б згідні продати її за дешевшу ціну

Чи всі ті „Ґутенберґи" знайдуть покупців за цю високу ціну, слід в тому дуже сумніватися, хоч „соняшники" Ван Ґоґа пішли за 39 мільйонів дол., але важко спорити про смаки!

Цікаві нюйоркські біблійні читці, які не мають 2,6 мільйона дол. на її покупки. Можна оглянути цю історичну Біблію, за ціну одного автобусного квитка, в нюйоркській публічній бібліотеці, або в бібліотеці П'єрпонта Морґана, яка має, до речі, аж два повні комплекти цієї Біблії до публічного вгляду.

Я особисто оглядав її 20 років тому, в музеї Ґутенберґа в місті Майнці. Вона стояла в цьому музеї на почесному місті, відчинена навстіж на першій сторінці, яка дала мені нагоду перевірити, моє дещо заіржавлене, знання латинської мови: „In principio creavit Deus caelum et terram" (На початку Бог створив небо й землю). Кожний том цієї Біблії мав 648, зглядно 634 сторінки друку, розташованого у 42-ох рядках, на кожній сторінці.

Пишучи про Ґутенберґа, ми завжди уявляємо собі людину, що „винайшла друк", чи радше систему рухомих, металевих черенок. Насправді Ґутенберґ був, не тільки піонером книгодруку, але також провісником чи радше пророком нового світу, в якому друкарська машина перебрала на себе працю писарів, а друкарська преса витіснила кімнату для переписування рукописів.

У висліді, книжка стала дешевшою, а поширення знання швидше та далеко сяжніше. Не слід тому дивуватися, що видатний американський письменник, Марк Твейн назвав — винахід книгодрукування однією з найвагоміших подій в історії світу.

Звичайно, друкарство, у своїй початковій стадії, було відоме у світі, багато сотень років перед Ґутенберґом, але це було відбиткове друкарство. У виді відтиску печаток, відбивання письмових знаків чи узорів, з різьблених ратівниками металевих плит, або дерев'яних дощинок. Таке друкарство існувало багато тисяч років перед Ґутенберґом в Єгипті, країнах Межиріччя, Японії, Індії, Кореї та Китаї, в якому в 1041 році Коваль Бі-щен винайшов спосіб друкування рухомими літерами, складаними у виді примітивних матриць. До речі, одним з продуктів цього друкарства були паперові гроші, які Марко Пальо привіз із собою з Китаю до Венеції.

Йоган Ґутенберґ, походив з багатої родини патриціїв в Майнці, де його батько завідував місцевою митницею та в якій він вишколився на золотника. Це звання було йому згодом дуже помічне у його винаході книгодрукування та способу відливання літер у т. зв. друкарській матриці.

На жаль, Ґутенберґ по банкрутстві та втраті своєї друкарні, в яку він вклав не тільки все своє майно але й всю душу, заламався не тільки фізично, але й духово. І так само як колись — Ґалілео Ґалілеї, втратив частково свій зір та доживав свого віку на ласкавому хлібі звеличника його винахідливого генія, князя Адольфа, самозванчого архиєпископа Майнцу. Але його винахід зацвів по його смерті барвистим квітом широкої мережі друкарень, що стали поштовхом для буревійного розквіту цивілізації Европи, а в тому й українських земель.

Роман Кухар

З ТУГИ ЗА БАТЬКІВЩИНОЮ ЗРОДИЛОСЯ СЛОВО...

Марія (Марічка) Лампіка, „Конвалії", нариси, спомини, обкладинка, рисунки і мистецьке оформлення Віри Лампіки-Гайдош, вступне авторчине слово присвяти дітям, із признанням Миколи Руденка, Гантер, Н. Й., 1989 р. ілюстр., ст. 215.

Ім'я Марічки добре відоме читачам „Свободи" з її гарних, настроєвих споминів і есеїв, часто поміщуваних у підвалі „Свободи" органу УНС, як і на сторінках інших наших періодиків. Маріччині нариси продихані щирим, безпосереднім виразом чистого, піднеслого почуття посвяти супроти Творця життя, батьківщини, української родини у змаганнях за самозбереження по цей і той бік океану та її гуманних, невмирущих народних традицій.

Що в зібраних творах Марічки, в майже кожному з них, відзивається чайчиним зовом неприхована туга за далеким рідним краєм дитинства й юности — ясно і зрозуміло. Марічка винесла з краю б'ючкий ритм гарячого серця для високих ідеалів нашої поневоленої національности й цією духовою спадщиною наснаже не все її життя на чужині. Як болюче позначилось на її чуткій свідомості трагічне минуле й сучасне під ворожими займанцями і як часто вражала її згодом неспівчутлива дійсність довкілля прагматично вмотивованих суспільств на її мандрівних шляхах, це прохоплюється рвучкою течією зі сторінок її особисто сприйнятих нарисів. Крім психологічних факторів, що бурили почуття й тяжіли в її часто досвідчаному житті, були й суто-фізичні удари, що позначилися зростом стоїчних елементів у її характері; особливо вплинули на те передчасна смерть її улюбленого сина й недуга, що прикувала її до ліжка. Через те й мольовний ключ у деяких творах.

Оцей пригнітливий стан душі зазнав свого відпечатку в першій частині нарисів і споминів Марічки, що й виражено в самих заголовках творів: „Прощай, Україно", „Остання ґраната", „Сім мечів у серці Богородиці", „Хрест", „Біла смерть". Почалась мандрівна дорога навмання від прощання батьківщини: „Конвалій не було вже, лиш земля шовковою травичкою пестила мою розколотану голову, дихала теплом, гладила і прощала. А серце двоїлось на дві половини і спливало кров'ю..." Бо там тоді вистрілювали борці за свободу „останню ґранату". В символічній сцені мук Богородиці представляє авторка долю України, що руками своїх вірних подвижників — лицарів духу, як Блаженний Йосип Сліпий, двигали хрест на національну Голготу. Не зважаючи на те, що там, на Сибірі, „біла смерть" чигала, рід борців за волю народу й кінцеву перемогу освяченої кров'ю правди, не переводиться. Їхній геройський дух надає бойового акорду мінорній першій частині.

У другій частині збірки своїх розповідей займається Марічка питанням відбудови наших рідних вартостей на чужині. Серед повені панівних великоміських впливів негативного характеру — вбачає авторка, у своїй теперішній зупинці на мандрівних шляхах, в українському Гантері, цілющу оазу збереження духових вартостей батьківщини, загрожених там, на рідних землях, і незвіданих тут, на світових розпуттях.

Торжественним актом віри й надії закінчує Марічка розповідь у своїх споминах і нарисах. Із колись спільно з народом пережитих днів слави в батьківщині склався її пеан національним героям — „У царстві Твоїм пам'яни їх, Господи". В цілому, невишуканою, щирою мовою, просто з глибини своєї душі, передає Марічка все, що закипіло на її серці у своїй збірці — рефлексіях з душевного й фізичного життя. „Конвалії" — запах квітів з левад батьківщини, це мов би те „Євшан — зілля", що його авторка підносить читачам для зміцнення їхнього духу в дальших спільних змаганнях до цілі.

Анна Власенко-Бойцун

БОГ, БАТЬКІВЩИНА ТА ЛЮДИНА

I.

Василь Ящун, „До світла" — поезії 1985—1987. Українсько-американське літературне видавництво, Пітсбурґ, 1988. Стор. 136.

Це вже третя з черги збірка поезій, після книжок „Дійсне і мрійне" та „З нив і доріг життя", яку поет присвятив 1000-літтю християнства України, на що вказує і емблема з хрестом і тризубом, і славень:

Славень
Тисячоліттю християнства України

Хвала Тобі, Великий Боже,
За сонце віри у Христа.
Воно засяло в Україні
Промінням радости й добра.

Його плодючі скарби духу —
Могута, слава, честь, краса —
Лунали по широкім світі,
Творив їх мир і боротьба.

(стор. 31)

Збірка „До світла" вміщає добру передмову „За ясність думки", образности й поетичного стилю" — пера Володимира Жили і 103 вірші переважно релігійного змісту: філософсько-релігійні оди, похвальні пісні — Боготворця, Спасителя-Христа та Божої Матері, причти, цікаві діялоги, весняний триптих і вірші-присвяти різним сучасникам і приятелям поета.

Перші два вірші — похвальні пісні Творцеві всесвіту:

...Усе іде, летить, минає;
Усе — і мертве, і живе,
Усе велике і мале.

Лиш Ти незмінний, вічно сталий.
Тебе не ткне часу різець:
Ти поза ним — його Творець.

(стор. 16)

Найкращою з усіх похвальних поезій третьої збірки — це вдумлива, детальна подяка Творцеві за всі чуда, красу всесвіту і землі, які Бог влаштував і подарував людині:

Хвала, Тобі, Боже!

Отче небесний! Творче благ природи:
Планет, повітря, неба, сонця, зір,
Зелених борів, пишних нив розлогих,
Глибоких рибних вод, багатих гір...
За твори ці хвала Тобі!

О милий Боже! Всемогуча сило!
Як світло Ти над світом цих мереж
Тримаєш стійко сил Твоїх кормило
І держиш всесвіт в русі мудрих меж!
За чудо це хвала Тобі!

Відвічна Правдо! Світу омофоре!
Ти понад всім створінням рук Твоїх
Надав мені вдумливість архітвору —
Любов до Тебе у житті моїм.
За ласку цю хвала Тобі!

(стор. 19)

Сім віршів присвятив поет Христові-Богочоловікові: „Засяй, засяй, промінне зоре", „Миротворець і борець", „В Ґетсиманському саду", „Воскресна пісня", „Тайна Евхаристії", „Під стягом Христа" й „Ідеал".

Він просить Христа:

Ісусе Христе! Правдо вічна!
Месіє з Вифлеємських піль!
Поглянь на Київ, Львів, Чорнобиль,
На ріки сліз, кривавий біль
Твоїх німих братів, сестер!
На крик печальної душі
У рідній хаті і в тюрмі
В гнітючій дальній чужині.

У вірші „Миротворець і борець" поет віддзеркалив не лише історію життя і смерти Ісуса Христа, але також вказав на важливі історичні моменти двох народів:

Миротворець і Борець

Ісусе Христе! Боже в людській плоті!
Твій нарід, золота жадливий,
Тебе відкинув, не прийняв.
За злото правди слів Твоїх
Тобі корону з терну дав,
плював на Тебе,
катував
і на хресті Тебе розпя'в.

Тебе ми, Христе прийняли;
Тебе — Месію і Царя
зорю блискучу у ночах
і ясне сонце в хмарних днях.
Ти миру й правди стяг підніс,
Ти чемпіон-ідеаліст,
борець за правду життьову.

(стор. 21)

Поруч історичного та ідеологічного викладу цей вірш знаменито викінчений поетично добірним шестикриловим ритмом.

Три вірші присвятив також поет Пречистій Діві: „Люрд", „Краса" та „Спасителька", які відтворюють і велич і красу Божої Матері.

Підходять,
хрестяться
і п'ють
цілющу воду, Божий дар.
Лунає ніжний спів, мов мрія,
„Аве, аве, аве, Марія..."

(стор. 33)

Красу я бачу в образах малярських,
Вона в святих іконах-образах.
Краса ж красот для мене — Божа Мати
Й Дитятко Боже в Неї на руках.

(стор. 35).

Закінчення буде.

НАЩО НАМ ШКОЛИ?

Таким запитанням почав ділитися своїми думками Мирослав Дяковський на курсі для вчителів, який влаштувала Шкільна Рада Комітету Українців Канади, відділ в Торонто, під керівництвом проф. Івана Боднарчука, від 17 липня до 4 серпня ц.р.

Мирослав Дяковський народився в Канаді, у Монтреалі, 62 роки тому. Він православний, одружений, має четверо дітей. Працював протягом 20 років у радіовисильні „Свобода", за що „удостоївся" від совєтських властей титулу „ґестапівець". Тепер є урядовцем онтарійського уряду. Він активний громадський діяч.

Відповідаючи на таке запитання, від поставив ще два додаткові запити: „Чи школа є самоціллю чи засобом?" „Чи має вона вербувати дітей та індоктринувати до участи в українській громаді?"

Колись, як він був хлопцем, справи шкільництва виглядали простіше: звичайно школа існувала при парафії, з тої школи хлопці йшли служити в церковних відправах, а дівчата вступали до церковного хору співати. Сьогодні молодь вже не та, це „нова" молодь.

Чи її зарахувати до нової ґенерації, чи нової деґенерації? — зажартував Дяковський. — Чи найважливішу ролю відіграє спадковість, тобто українські батьки, чи оточення?

Відповідаючи частково, Дяковський твердив, що діти сьогодні не приходять до школи як якась „табуля раса"; вони вже мають своє уявлення із впливів на них їхнього довкілля — чи то телебачення, чи родини, чи товаришів. Часто батьки самі несвідомо вимагають від своїх дітей того, що самі не роблять.

— Я його посилаю до української школи, а він говорить по-англійському! — каже батько, а сам, мимохіть, переходить на англійську мову.

Сьогоднішні діти інші від тих, що народилися від новоприбулих після війни, бо й обставини дуже відмінні. Сьогоднішні обставини складні. Замало сказати, як колись: „Люби свого учителя, як свого родителя". До найважливіших впливів треба зарахувати демографічні ускладнення і канадську політику багатокультурности.

Перепис населення з 1981 року показує, що маємо тільки 30 % католиків і 19% православних — тобто меншість. Решта припадає на інші віровизнання, з-поміж яких — на римо-католиків припадає 17% і „юнайтед" церкву — 13%.

— Чи хтось чув, щоб десь існувала українська парафія римо-католицької чи „юнайтед" церков? — запитав Дяковський. — Отож 49% українських католиків і православних несе весь тягар громадської праці української спільноти. Ще гірше представляється стан, коли подивитися а таблицю за віком. Відсоток молодих зовсім малий.

Слід підкреслити, що українська етнічна група в Канаді найвитриваліша — вона затримала свою ідентичність найдовше в порівнянні з іншими групами, але це не змінює фактичного стану.

Ніби багатокультурність — це великий успіх для меншин в Канаді; політику багатокультурности підтримує уряд. Це правда, але, поминувши урядові дотації, які мають сумнівну вартість для громади, багатокультурність позбавляє почуття приналежности до даної громади — бо ніби все тепер справедливе й усі рівні — нема дискримінації. Раніше ця „дискримінація" творила певну відпорність для етнічних меншин.

— Хто з випускників рідних шкіл, навіть тих, що закінчили матуральні курси, може заступити ґару по-українському? — поставив нове запитання Дяковський, при тому прочитав кілька вийнятків з українського совєтського журналу про автомобіль, мову в яких важко зрозуміти і вчителям. — Чи „крокуючий ескаватор", чи правда про Мазепу вартісніші для молоді в сьогоднішньому розвиненому технологічному суспільстві? — заторкнув Дяковський програму навчання наших шкіл.

В навчанні нашої історії можна прийняти методу „деґуманізації" або „реґуманізації". Звичайно наші історичні постаті представляється учням як „безкровних" людей, замало розповідається анекдотів з їхнього життя, щоб вони легше затрималися у свідомості народу. Важливість своєї свідомости навіть примітивні племена розуміли, бо твердили, що кожний їхній член мусить знати своїх предків до 12 коліна, — говорив Дяковський.

— Чому ми програвали всі війни? — Бо москалі не воювали з нами „фер". — Чи така відповідь задовольняє?

— Культура. Чим виріз няється українська культура від інших? Vive la difference? А може такий арґумент: „Культура українського народу високовартісна, бо, наприклад, українська хата не змінилася на протязі 7,000 років". Як діти це сприймуть? Або в навчанні географії треба запам'ятати назви всіх карпатських просмиків.

В літературі маємо поважного конкурента в телебаченні. Які твори подобаються дітям? Чи всі герої мають вмирати? Діти захоплюються детективними творами, фантастикою, — звідки їх взяти? Хто може певно визначити, які і скільки українських літературних творів читати, щоб дати найкращі висліди?

Наші церкви й організації видають великі суми грошей на писання своїх історій. А для шкільництва, хоч би на рельєфні мапи України чи касети з історії України чомусь нема цента...

Мабуть, найважливішим фактом, який матиме вплив на нашу громаду — це Україна. Якщо перебудова й гласність продовжуватимуться, цей вплив посилюватиметься, — твердив Дяковський. — Молодь не хоче належати до вузького, стиснутого в собі кола, а хоче бути частиною великого народу. „Ґудзик пришивають до кожуха, а не кожух до ґудзика" (так мав висловитися Сталінів міністер закордонних справ Молотов відносно Карпатської України в 1939 році).

Дяковський подав приклад з своєї сім'ї. Його дві дочки закінчили матуральні курси українознавства, але син Михайло, що виріс на шість стіп чотири інчі й носить 13-те число черевиків, пройшов кілька нижчих кляс. Він недавно відвідав Україну з бейсболовою дружиною. І там він не давав доляра тим, що говорили російською мовою, а тільки тим, що з ним розмовляли по-українському. Він тепер не скаже „бейсболова дружина", а тільки „бейсбольна команда". До церкви не радо йде, бо каже, що вже помолився в Київській лаврі.

В Україні їх прийняли щиросердечно, тільки не сподобалося їм те, що в канадській дружині грали дівчата. — „Це не серйозно", — казали. (В Україні існує кілька бейсболових дружин, і одна виграла з нашими гостями).

Які враження Михайла з його поїздки?

— Дуже добрі, — звітував Михайло, — багато гарних людей, тільки вони дуже бідні.

Цей приклад вжив Дяковський для свого кінцевого висновку: паралельно з українським шкільництвом ми мусимо вести навчання англійською мовою. „Бо хто є українець?" — Той, що говорить по-українському, не конче підпаде під цю категорію.

— It should be fun to be Ukrainian...

Р. Колісник

Р. Припхан очолює Окружний Комітет УНС в Чикаґо

Р. Припхан

В суботу, 13-го травня ц.р. в Чикаґо відбулися річні Загальні збори Чикагської Округи УНС, які відбулися в гостинних приміщеннях Культурного Осередку парафії свв. Володимира і Ольги. Збори відбулися в присутності великого числа представників із 33-ох Відділів Окружного Комітету. Це вже вдруге побувала в нас член головний касир Уляна Дячук. Присутніми були також: заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, заступниця головного предсідника Ґльорія Пашен, головний контролер Анатолій Дорошенко, головна радна Гелен Олек-Скатт і почесний член Головного Уряду інж. Степан Куропась.

Загальні зборі відкрив довголітній і заслужений голова Округи — Михайло Ольшанський, який привітав усіх присутніх, а відтак попросив о. митрата Маріяна Бутринського провести молитву. Згодом попросив він вибрати Президію, до якої увійшли: М. Ольшанський, предсідник і Олександра Мудра, секретарка.

Згодом наступили звітування окремих членів Управи. Першим був звіт секретарки О. Мудрої, в якому вона в коротких словах подала інформації про працю Округи. З огляду на те, що минулий рік був перевантажений подіями зв'язаними з Ювілеєм Тисячоліття Хрищення України, Округа не виказалася великою діяльністю, хоч нещодавно з допомогою громадських комітетів приймали ми в Чикаґо мистецькі одиниці, такі як: „Лемковина", „Барвінок" а також „Ослав'яни" Чикаґо прийняло їх щиро, щедро і могутньо.

Крім того Округа відбула кілька засідань.

Слідуючим звітував довголітній член управи і касир Юліян Юринець, який докладно подав в цифрах майно Округи та всі приходи і видатки. Також висловився за потребою пожвавлення активности не тільки членів Управи, але розбудови членства. Контрольна комісія в особах Ольги Бережан, Богдана Вовчика і Петра Врублівського переглянула докладно всі книги і знайшла все в пордядку. Наступила коротка дискусія над звітама. Опісля Ю. Юринець попросив збори до уділення абсолюторії уступаючій Управі, а відтак відчитав листу кандидатів на біжучий рік.

В склад нової Управи увійшли: голова — Роман Припхан, містоголова — Павло Олексюк і другий містоголова — д-р Мирон Куропась, третій — Стефанія Лісович український секретар — Юлія Назаревич, англомовний секретар -Микола Чемеринський, касир — Ю. Юринець, організаційний референт — Віктор Голик; Контрольна комісія — Ольга Бережан, Литвин, Камінський і Паславський; вільні члени: Петро Врублівський, Іванка Гарасовська, Анна Зайтун, О. Мудра, д-р Маріян Панчишин, Іван Семчук і Уляна Тишинська з Милвокі.

Новообраний голова Р. Припхан обняв провід Загальних зборів і попросив до слова головного касира УНС Уляну Дячук, яка надзвичайно барвисто і змістовно представила діяльність УНСоюзу, його добродійства для нашого поселення, користі які він пропонує свому членству і надходячу дату 95-ліття УНС, яку годиться гідно відзначити по всіх осередках поселення. Запримічуючи деякий спадок активности членства в минулому році, поклала вона його на карб минулорічних величавих ювілейних святкувань Тисячоліття, яке було найважнішою справою всіх українців діяспори, що бореться за право визнання України як самостійної держави. Вона закликала всіх членів Управи і відділів постійно вести кампанію за придбання нових членів, не тільки для скріплення, але і дальшого великого припливу нових сил у рості УНСоюзу. Із майже комп'ютерською точністю „сипала" цифри і факти, подаючи союзове майно, його видатки на народні цілі, стипендії, дотації, про які вже нераз читали ми на сторінках „Свободи". Але цікаво, ще раз повторити, що на 1000-ліття дано 22,000 дол., а на стипендії студіюючій молоді 118,200 дол. — 114 стипендій. Крім цього пообіцяла У. Дячук дати нашим матуристам „Рідної Школи" також грошові нагороди.

Після виступу У. Дячук була ще довга дискусія відносно справ забезпечення, плянів на майбутнє тощо. Подано гарячу перекуску і тут при столах розмови ще довго не вгавали.

Олександра Мудра

Поширення діяльности Товариства українських сеньйорів в Ню Йорку

Товариство сеньйорів, секція Об'єднання американських українців „Самопоміч" в Ню Йорку, яке багато років уділяє поради та допомогу в різних ділянках потреб старших громадян, поширило години урядування. В результаті додаткової професійної сили на базі охотника, Лідії Савойки, години урядування Т-ва сеньйорів від 10:30 рано до 1:30 по полудні, крім вівторка і п'ятниці, поширено і на суботу.

З ініціятиви Л. Савойки, делеґація Т-ва сеньйорів, секція ОАУ „Самопоміч" в Ню Йорку в складі голови М. Шпонтака і Л. Савойки відбула чергову авдієнцію з відповідними урядовими чинниками міста Ню Йорку у справі заснування через Т-во сеньйорів в лоні ОАУ „Самопоміч" під спонзорством Департмент фор Ейджінґ міста Ню Йорку Мулті-Сервіс Ком'юніти Орґанізейшен — Організації багатогранної суспільної опіки старших громадян. Тривають дальші заходи для признання Т-ву сеньйорів, секції ОАУ „Самопоміч" „Етник Проґрам Тайтл ХХ". З рамени проґрами „Тайтл ХХ" суспільна опіка старших громадян охоплює медикер-медикейд, клюби полуденків, справи мешканеві — чиншу, правна оборона, домашня медична опіка, харчі „на колесах", допомога втікачам та інше. Справа реалізації цієї програми є в процесі з чинниками „Ґюмен Рісорсиз Едміністрейшен та Діпартмент фор Ейджінґ при співпраці відповідного референта бюра президента Манґеттену Дейвида Динкинса.

Т-во сеньйорів провело писання листів до конґресменів і сенаторів Ню Йорку в справі модифікації знижки додаткових податків від емеритів для фінансування поширеного Медикер на випадок катастрофічної хвороби. Цей додатковий податок, 800 дол. від емерита з доходом до 35,000 дол. річно, а від подружжя до 1,600 дол. з доходом 40,000 дол. річно є несправедливо високий і Т-во українських сеньйорів включилося в загальну крайову акцію з метою зміни закону і зниження надмірного нового оподаткування частини, коло 40 відсотків пенсіонерів ЗСА.

Т-во сеньйорів ОАУ „Самопоміч" спільно з Окружною управою відділів Українського Народного Союзу орґанізує автобуси на Союзівку під час свята Дня Праці та до Вашінґтону для відзначення 25-річчя побудови пам'ятника і 175-ліття з дня народження Тараса Шевченка, в суботу, 7-го жовтня ц.р.

При цій нагоді треба пригадати, що Т-во українських сеньйорів, між іншим, виготовляє для бажаючих завіщення, щоб заощаджене українське майно без зайвих комплікацій попало в руки родини чи для цінних нам українських установ.

М.Ш.

Український музей і бібліотека у Стемфорді

Знову хочу поділитися з нашими читачами вістками про дальший розвиток тих двох наших найстарших культурних інституцій, які від заснування їх св. п. Єпископом, а згодом Митрополитом Богачевським у 1935 році, корисно служать нашій громаді.

Владика Василь Лостен, покровитель і опікун музею і управа музею, щиро вдячні усім нашим добродіям за щедрі пожертви на цілі музею, з особливо нашим інституціям, між якими в першу чергу треба згадати українську кредитівку „Самопоміч" в Ню Йорку, яка за підписом президента м-ра Романа Гуглевича і скарбника д-ра Івана Серанта прислали на потреби музею і бібліотеки 500 долярів. Забули про наші культурні інституції чомусь братські союзи. Може тому, що ми особисто не простягали руки про жертву на наші потребви.

Ми не маємо великого адміністративного апарату, тому не висилали окремих подяк усім нашим дорбодіям. Зате постараємось згадати імена добродіїв в окремому списку, який буде поміщений у нашій пресі.

Від останнього нашого повідомлення у пресі наш музей придбав дуже багато цінних експонатів до музею, а бібліотека — цінних видань. Збільшився також наш архів. Для музею Владика Василь придбав дуже цінну збірку народної ноші, кераміки, різьби, образи з колекції мистця Маріяна Борачка. Мисткиня Ірина Твердохліб передала нам велику збірку своїх творів, які доповнюють колекцію творів наших мистців. Будемо вдячні, якщо також інші наші мистці схочуть мати свої твори в нашому музеї. Архипенко, Андрусів, Гординський, Кульчицька, Крук, Литвиненко, Михайло Мороз, Новаківський, Перфецький, Труш, Букоємська... Згадавши тільки деяких, це направду почесне місце для кожного нашого мистця серед названих мистців.

У вересні буде в нас відкритий ще музей Карпатської України. Невтомною організаторкою його є Зірка Ґренджа-Донська Данилюк, дочка письменника Василя Ґренджі-Донського, сина Срібної Землі. З. Данилюк передала до нашої бібліотеки усі досі видані твори свого батька, яких вийшло вже 9 томів. Ми будемо вдячні, коли інші закарпатці схочуть доповнити збірки, що їх придбала З. Данюлюк. Збірки З. Данилюк — прекрасні й унікальні своїм оригінальним походженям. Відкриття Музею Карпатської України відбудеться в день Українського Фестивалю в Коннектикат, 10-го вересня ц.р. Щиро запрошуємо наше громадянство прибути на той день до Стемфорду, Кон., особливо запрошуємо дочок і синів Карпатської України, які проживають поза рідною землею. Того дня будемо мати окрему виставку образів мисткині Ірини Твердохліб, яка вже відома своєю оригінальною творчістю не тільки в Америці, але й в Канаді.

Не забувають про свій музей також управителі Лемківського музею. Недавно привезли нову гарну ґабльотку, в якій будуть приміщені оригінальні лемківські строї. Голова Лемківської організації Марійка Дупляк і ред. Микола Дупляк щиро віддані цьому шляхетному ділу. Експонати Лемківського музею є великою атракцією для всіх відвідувачів музею, особливо мистецьки виконана церковця, що її зробив Іван Гончак з Йонкерсу. І. Гончак виконав також в мініятюрі ціле лемківське господарство. Це направду подиву гідна праця.

Наш архів постійно поповнюється подарунками від мґра Ореста Городиського, а бібліотека — виданнями Чина св. Василія в Римі та Українського католицького університету в Римі і також виданнями Наукового Товариства ім. Шевченка, включно з реґіональними збірниками.

Ми стараємось по змозі зібрати по дві-три копії кожного видання, бо вони можуть пригодитися там, де досі тих книжок не можна було мати, чи навіть для наших поселень у вільному світі. Приміщень у нас є досить, так що нема труднощів це зберегти.

Цього літа відновлюється ще дві гарні залі на другому поверсі, отже площа на наші збірки значно збільшиться. Як заходитиме потреба, опікун музею подбає щоб і третій поберх того імпозантного приміщення був придатний на наші колекції.

Нашою цінною бібліотекою далі займаються фахові бібліотекарі: о. радник Іван Терлецький і Любов Волинець, яка також, як куратор музею, займається влаштуванням виставок.

Цього року, як і минулого багато допомагає в музеї тепер вже піддиякон Ігор Мідзяк, на якого покладаємо великі надії, що він, набувши досвіду буде і на майбутнє цінити і дбати про музей.

Наш Музей завдячує передовсім Владиці Кир Василеві, його опікунові, який старається використати кожну нагоду, щоб щось придбати для музею чи бібліотеки, не жалуючи ні труду, ні грошей. Придбана колекція від мистця Маріяна Борачка, а раніше від д-р Марії Клачко і ред. Івана Кедрина, є найкращими доказами про дбайливість Владики Василя про Український музей і бібліотеку в Стемфорді.

Годиться з вдячністю згадати також наших відомих вчених св. п. проф. Миколу Чубатого, який свою пребагату бібліотеку і архів передав до музею в Стемфорді, як також св.п. проф. Василь Стецюк, зглядно вже його син д-р Юрій передав бібліотеку покійного професора до нашої музейної біблітеки.

Ще за життя передав до нашого архіву дуже цінні колекції св.п. інж. Михайло Пежанський. Їхня світла і вдячна пам'ять залишиться в анналах Українського музею і бібліотеки в Стемформі назавжди.

Будучи директором музею в Стемфорді від 1964 року, з приємністю дивлюся на ріст цих культурних надбань українського поселення в ЗСА і почуваюся до щирої вдячности за співпрацю окремих осіб та широких кіл нашої спільноти. Всім вам моє щире українське спасибі!

Д-р Василь Ленцик,
директор

Шевченківська академія у Мюнхені

У неділю, 16-го липня, у парохіяльному осередку в Мюнхені відбулася святочна академія, присвячена 175-річчю з дня народження національного Пророка Т. Шевченка. Академію влаштувала Головна управа Українського Робітничого Руху ім. Івана Франка, а відкрив її голова т-ва Григорій Наняк, вітаючи присутніх гостей, в тому числі Владику Платона, ректора УВУ проф. д-ра Т. Цюцюру й інших. Вступне слово виголосив голова ЦПУЕН Степан Костюк, який підкреслив важливість діяльности робітничого товариства серед нашої еміґрації й подякував Управі за влаштування цього шевченківського свята, а пані Н. Зубенко за естетичне прикрашення сцени власними експонатами.

Емеритований професор Людвіґ-Максиміліянського університету в Мюнхені Юрій Бойко, відомий дослідник життя і творчости Шевченка, виголосив доповідь на тему „Шевченко й українське революційне підпілля". Доповідач насвітлив дотепер зовсім нерозроблену проблему, хоч не можна припускати, що Шевченко лише в поезії виявив свою революційність. Він був послідовною людиною: ті гасла, що підносив у поезії, намагався активно здійснювати в житті. Доповідач з огляду на обмеженість часу не мав змоги охопити всю підпільну діяльність Шевченка. За 45 хвилин він висвітлив тільки матеріяли 1858-61 рр., спинившись на українських революційних гуртках 50-их років, які постали у зв'язку з вибухом Київської Козаччини 1855 р. Осередками української революційности були Харків, Київ, частинно Петербурґ, а можливо і Москва, де були кадри української молоді. Доповідач схарактеризував коротко постать Івана й Олександра Лазаревських, Честаховського, Данила Каменецького, Дейкуна-Мовчаненка, Петра Лобка, натякнув на можливість приналежности до революційного шевченківського гурту художника Орловського, студентів у Петербурзі І. Домашевича, П. Гальченка, В. Гасовського. У Харкові до революційних прихильників Шевченка належали В. Гнилосир, П. Завадський, Тіщинський, Залюбовський. На Черкащині жив учасник Київської Козаччини Іван Запорожець, з яким Шевченко зустрічався 1859 р. Поза тим були А. Гончаренко, військовик Синегуб, підполковник Красовський, ряд інших назвав доповідач гіпотетично, як революційних послідовників Шевченка. Він згадав про окремі факти діяльности цих усіх завзятців, шалені перешкоди в їх діяльности і жорстокі переслідування, які їх розпорошили і частинно знищили. Смерть Шевченка була ударом по цьому рухові. Недосвідчені молодики не знайшли доцільного шляху дії. У 1860 році почався новий і відмінний період „українофільства".

Проф. Бойко натрапив на матеріяли про шевченківців-революціонерів у харківському інституті ім. Шевченка в середині 30-их років, де він тоді працював як науковець. Але тоді твердо панувала офіційна доктрина про Шевченка, як послідовника російських революційних демократів Чернишевського і Добролюбова. Протиставитись цьому — це б означало втратити життя і не осягнути цілі. Життєві бурі на шляху професора не дали йому змоги авторитетно розгорнути свою тезу і лише останньо позбирав він дещо, належне до цієї теми.

Після доповіді відбулася мистецька частина, що складалася із таких точок: Ганна Щепко прорецитувала з вдалою інтерпретацією уривки з „Давидових Псальмів": „Блаженний муж", „Боже, нашими устами" і „Молитва". Поему „Наймичка" прорецитувала Евеліна Гвать, а тенор Степан Сп'єх відспівав цікаву власну композицію „Мені тринадцятий минало" та з вичуттям „Думу" муз. М. Лисенка. Акомпаньювала на роялі Аріяна Дубицька. Академію закінчено спільним співом „Заповіту".

Б. Ш.

В ЕТІОПІЇ ЗНИК ЛІТАК, на покладі якого був конґресмен-демократ з Тексасу Міккі Ліланд і особи, що супроводжували його. Двомоторовий літак вилетів з Аддіс Абаби вранці у понеділок і взяв курс на захід до табору втікачів, що знаходиться на кордоні зі Суданом. Згідно з домовленістю, літак повинен був повернутися в столицю Етіопії до полудня, чого не сталося. Судячи з повідомлень з Етіопії, літак не прибув до табору. У Палаті Репрезентантів конґресмен Ліланд очолює комісію, яка займається проблемою голодуючих в різних країнах. В Етіопію він прибув, щоб дізнатися, як допомога ЗСА і міжнародних організацій доходить до втікачів зі Судану, що проживають у таборах в Етіопії.

Замість квітів на могилу моєї Сестри

бл. п. Анни Кульчицької

складаю пожертву на стипендію для учениика -ці в Трентоні, Н. Дж.

•

Щира подяка о. прот. Богданові Желехівському за відправлення заупокійної Служби Божої з Панахидою, а панніматці Надії за зворушливий спів під час неї.

У смутку,

ОЛЬГА ФАРАОНІВ з чолоаіком БОГДАНОМ

Зголошення на стипендію слати до:
Суспільна Опіка 19 Відд. СУА
477 Jeremiah Ave., Trenton, N.J. 08610

У п'ятницю, 4-го серпня 1989 р. в Ню Йорку, на 91-му році життя, скінчився тернистий земний шлях

СВ. П.

ГАЛИНИ АВТОНОМІВНИ ПЛУЖНИК БІЛОУС

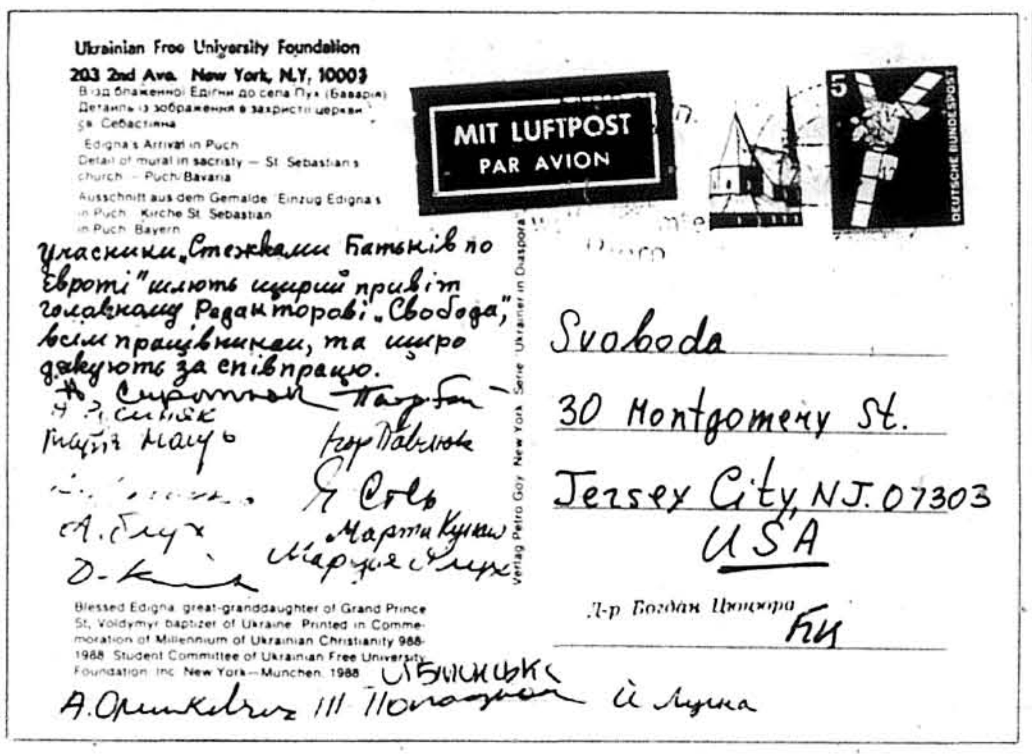
з дому КОВАЛЕНКО

ПАНАХИДУ, в неділю, 6-го серпня, відправив о. митрат Петро Готрович у похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ЗАУПОКІЙНУ ЛІТУРГІЮ, в понеділок, 7-го серпня 1989 р., відслужив о. протопресвітер Артемій Селепина в Церкві-Пам'ятнику в С. Бавнд Бруку, Н. Дж., після чого похоронено Покійну на місцевому українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

У смутку: Сестри — в Україні
Друзі — в Америці

І такою може бути українська молодь

Брат і сестра — інструктори американських парашутистів у Кореї

Гриць Стус.

Іванка Стус.

Народилися вони не на Україні, а в прибраній батьківщині своїх батьків, які змушені були залишити свій рідний край, шукаючи кращої долі у вільній країні. Залишили вони рідні землі, щоб мати можливість виховувати своїх дітей в релігійному дусі, національній свідомости, в любові до рідної мови їхніх батьків, до Бога, Церкви, народу, а навіть власних родичів, та щоб забезпечити їм пізнання справжніх людських моральних і культурних вартостей і рідних спадщинних скарбів.

До таких щасливців, що оминули важкої совєтської дійсности, яка тяжить над українською молоддю на рідній землі, належить брат і сестра, як бачимо на світлинах у військовій уніформі — 19-літня Іванка і 18-літній Гриць Стуси (у родинній пов'язаності з відомим на Україні Василем Стусом), народжені в Олбані, Америка, а нині перебувають на військовій службі у парашутній частині американських військ в Кореї.

Молоденькі брат і сестра Стуси служать у парашутній піхотній частині американських військово-повітряних сил і є дуже здібними інструкторами для парашутистів американських повітряних військових частин у Кореї.

Годиться також згадати, що обоє парашутисти-льотчики закінчили свої вишкільні навчання з дуже високими оцінками і відзначеннями в летунській школі у Форт Бенінґ, Джорджія, і після закінчення студій від'їхали вони до активної військової служби в Кореї.

У пропам'ятному альбомі, виданому в січні ц. р. Збройними силами ЗСА, в якому подана коротка історія військової парашутної частини, де служать молодий Гриць Стус, як також поміщені різні світлини з вишкільних вправ парашутистів, на одній з них під числом 531 показаний відважний молодий парашутист Стус, який вистрибував з парашутом з гелікоптера. Так гартується відвага молодого Стуса під час парашутних вправ, що потрібна сучасному воякові.

Звернення

(Закінчення зі стор. 1)

Закликаємо всі українські громади, а зокрема відділи Пласту, СУМ, ОДУМ, УАКРади і УККА, приготовлятися до громадської участи в цім святі і завчасу замовляти автобуси. Зокрема заохочуємо подбати про участь молоді, якій слід допомогти покрити кошти дороги. Прохаємо в цей день Шевченка не влаштовувати ніяких громадських імпрез.

В Ню Йорку, 28 червня 1989 р.

Наукове Товариство ім. Шевченка:
Ярослав Падох, голова
Леонід Рудницький, секретар

Український Конгресовий Комітет Америки
Ігнат Білинський, президент
Ігор Длябога, секретар

Українська Американська Координаційна Рада:
Іван Флис, голова
Д-р Роман Барановський, секретар

Два погляди...

(Закінчення зі стор. 2)

ви немає підстав для переслідувань чи дискримінації уніятів. Посилання на співпрацю з фашистами звучать дивно — після війни проминуло 44 роки, виросли нові покоління. Намагання продовжити репресивну політику щодо уніятів можуть призвести до загострення соціяльної напружености і до погіршення відносин СССР з іншими країнами. Протягом багатьох років існувала надія повернути уніятів в лоно православія. Побутувала думка, що унія тримається лише на підтримці чужоземних урядів. Життя показало, що це була помилка".

Сергій Філатов приєднує свій голос до таких науковців як академік Андрей Сахаров і член кореспондент Сергій Аверінцев, які вимагають леґалізації УКЦ. С. Філатов вважає, що собор св. Юра у Львові треба повернути католикам, бо в минулому він був головним храмом УКЦ і резиденцією її митрополитів. Собор св. Юра, як і всі інші католицькі церкви, було передано Російській Православній Церкві. Філатов переконаний, що УКЦ скорше чи пізніше здобуде свої права і тоді РПЦеркві важко буде виправдати своє настирливе підтримування репресій проти греко-католиків. Так само, як Римо-Католицькій Церкві тепер доводиться виправдуватись при постійних нагадуваннях про справу Галілея.

Українці...

(Закінчення зі стор. 1)

ченка та українським прапором. Розуміється, ТУВА працювало під патронатом Центральної Репрезентації Аргентини, яка також допомагала у виступі українського балету Буенос Айресу на міжнародній виставі в червні.

Це наявні успіхи української громади, до яких треба зарахувати також випуск українських двох марок з приводу 1000-ліття Християнства і будову українського цвинтаря та церкви.

Але поруч із цими відрадними явищами, Я. Таврідський вказує на браки букварів та читанок в „Рідній Школі", на брак української друкарні, яка вже давно зліквідована. І тут він, як і інші члени української громади, надіються на допомогу із Північної Америки.

— Треба нам книжок не лише для українських дітей, але також щоб показати їх на черговій виставці і мати змогу продавати. Чи українські видавництва відгукнуться? В надії, що так, наш гість подає нам адресу, на яку можна висилати українські і неукраїнські видання про Україну: Oleh Jachno, Paraguay 631/III Dep. S. C. Buenos Aires 1057, Rep. Argentina.00

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У листі до Редакції д-ра Олександра Домбровського („Свобода" ч. 148 з 8-го серпня ц.р.) під заголовком „Невдоволений читач" закінчення передостаннього абзацу має звучати так: „Зовсім інакше мається справа з автором даного вияснення, який вийшов із свого суспільства і з рядів української науки, а тепер забуває про них. Своїм непереконливим вясненням проф. О. Пріцак потвердив лише зроблений йому закид Президією Наукової Ради, бо така, делікатно кажучи, непродумана самочинна акція вносить хаос у світ вільної нашої науки та діє на її шкоду". — Ред.

● РОЗШУКИ ●

ШУКАЮ
ВОЛОДИМИРА СУХОВЕРХІВ
народжен. 1919 р. у Харкові, Україна, у 1942-2 р. учителював у місті Рубежне (Донбас).
Писати: OLENA FLORES
1014 Byberry Rd.
Philadelphia, Pa. 19116
Тел.: (215) 673-1396